

Buz Çölünde Balık Avı

Kış bastırıldığında, geçen her ürpertici gece, ABD Minnesota'daki Mille Lacs gölünü kaplayan buz tabakasını biraz daha kalınlaştırıyor. Her yıl, buz yeterli kalınlığa ulaştığında, evler telaşlı bir biçimde gölün üzerini kaplıyor. Buzun kalınlaşmasıyla Mart ayının başı arasında geçen, ortalama bir düzine hafta içinde Mille Lacs gölü akın akın gelen balıkçılık meraklılarının eşine az rastlanır geçekodu mahalleleriyle kaplanıyor. 1996 yılı balıkçılar için verimli olmamış; gereğinden fazla kar fırtınası yaşanmış. Soğuk ve karlı geceler, sürekli burada yaşayanlar ve yılda bir kez buraya akın edenlerin çoktan alıştıkları hatta sevdikleri bir durum. Ancak fazla kar yağması iyi haber değil. Geçtiğimiz yıl, beklenmedik kar yağışından sonra balıkçılar kulübelerini, bir çırpıda tekrar kıyıya çekmek zorunda kalmışlar. Problem şöyle özetlenebilir: Yüzey alanı 500 kilometrekare dolaylarında olan Mille Lacs gölünde buz kalınlığı ortalama 90 cm. Bu, toplamda 450 milyon metreküp buz yapar. 450 milyon metreküp buz da yaklaşık 400 milyon ton ağırlığa sahiptir. Bunu "iri memeli hayvan" birimine çevirirsek 60 milyon yetişkin Afrika fili eder. Bu hesaplara göre, göl hacmiyle karşılaştırıldığında ince bir zar sayılabilecek buz tabakası su üzerine yine de epeyi ağırlık bindiriyor; tabii normal kış aylarında...

Bir de 500 kilometrekareye yayılmış 60 santimetre kalınlığında kar yağdığını düşünüp yeniden hesap yapalım. Karın yoğunluğu değişken olsa da, fazladan yaklaşık 150 milyon ton yük getirecektir. Yani, 22 milyon filin göl üzerinde pineklediğini varsayabiliriz. Buna 500 civarında balıkçı kulübesi, bir o kadar kamyonet ve buz motorsikletiyle sahiplerinin ağırlığını da ekleyin. Bu olağanüstü koşullarda buz tabakasına delik açacak olursanız basıncın etkisiyle su yükselip delikten çıkacak ve hemen etrafınızı saracaktır. Dolayısıyla en so-

ğuk kışlardan birinde olsanız bile sizi çeveleyen buz tabakasıyla birlikte göle batmanız işten bile değil. İşte geçen yıl tam da böyle olmuş...

Mille Lacs, buzun yeterince kalın ve dayanıklı olduğu aylarda balıkçı kulübeleleriyle kaplanan bir buz çölü. Kulübeler bir karavanın lükslerini aşan olanaklarla donatılmış, küçük ama konforlu evler aslında. Normal evlerden farklı olan, zeminde buz tabakasının altına kadar uzanan 4-6 adet delik oluşu. Bu işin meraklıları, balık sezonu boyunca bu deliklerden sarkıttıkları olta ların başında bira içip pinekliyorlar. Evlerin çoğu üç metreye altı metre zeminli ve kare biçimindeki deliklerin kenarları yarım metreden kısa. Eskiden baltayla açılan bu delikler için artık motorla çalışan özel araçlar kullanılıyor.

Her yıl, göl üzerine, bu işten para kazanan bakıcılar tarafından kamyonetlerin ve peşlerinde sürükledikleri evlerin geçebileceği yollar kardan temizlenecek açılıyor.

Herkes evini kendince bereketli olan bir noktaya yerleştirip hipnotize olmuşçasına deliklerinin başında ellerinde olta beklemeye koyuluyor. Yazın bereketli bir nokta saptamak kolay: Balıklar gölde az sayıda bulunan çamur adalarının çevresine kümeleniyorlar. Kışın ise burnu iyi koku alan iyi yeri buluyor. Aslında son yıllarda işin içine teknoloji karışmış ve mertlik bozulmuş. Balıkçılar hesap makinesi boyutlarında uydu alıcıları GPS'ler (Küresel Konumlama Sistemi) gölün şartları en uygun noktalarını tam olarak saptayabiliyorlar.

Evlerde geniş ekranlı televizyon ve uydu antenine varıncaya kadar her lüks mevcut. Eksikliği çekilen tek lüks, suyu yeterince sıcak akan duş. Balıkçılar arasında en çok prim yapan söylenti de bu zaten. Herkes, gölün diğer ucunda sıcak duşlu evler olduğunu biryerlerden duyduğunu söylüyor. İşin komik tarafı söylentinin gölün o ucunda da varlığını koruyuşu. Bir diğer söylenti de falanca kimsenin tatlı su gelinciği yerken görüldüğü üzerine. Tatlı su gelinciği (*Lota lota*) ürkütücü görünüşlü, dev kafalı, uzun kuyruklu prehistorik bir balık. Bu ürkütücü balığı yakalamak balıkçıların korkulu rüyası. Hiçbir tarafı yenemeyen çirkin görünüşlü balık, yerel kültürde sayısız espiye konu olmuş.

Gölde balıkçılık yarışmaları da düzenleniyor. En büyük balığı yakalayana 100 000 ABD doları kadar ödül vaad edilen yarışmada ayrıca bir kilodan ağır ilk yüz balığı yakalayanlara plastik kova veriliyor. 6000 kişinin katıldığı bu yarışma, jürinin belirlediği bir alanda ve barınak kullanılmadan yapılıyor. Yarışma sırasında dar sayılabilecek bir alana bir çırpıda 10 000'den fazla delik açıldığı oluyor.

Bu yarışmayı bir de suyun altından, yolu o bölgeye düşmüş bir balığın gözünden izlediğinizi farzedin. Gölün altı buz kabuğunun üzerini kaplayan kalın kar tabakası yüzünden zifiri karanlık. Yarışma alanına geliyorsunuz ve 10 000 delikten süzülen masmavi ışık sütunlarıyla karşılaşıyorsunuz. Her huzmenin ortasında da ucu pırlıtlı bir kancaya sahip, farklı uzunluklarda misinallar sarkıyor. Dünyanın en büyüleyici görüntülerinden biri bu olmalı. Tabii bir balıksanız ve eğer büyülenip fazlaca yaklaşıtıysanız hapi yuttunuz demektir.

Klinkenborg, V. Smithsonian, Aralık 1996
Çeviri: Özgür Kuruuluş